

34/6

Any LXIV - Batallada 3346

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 9 Setembre 1933

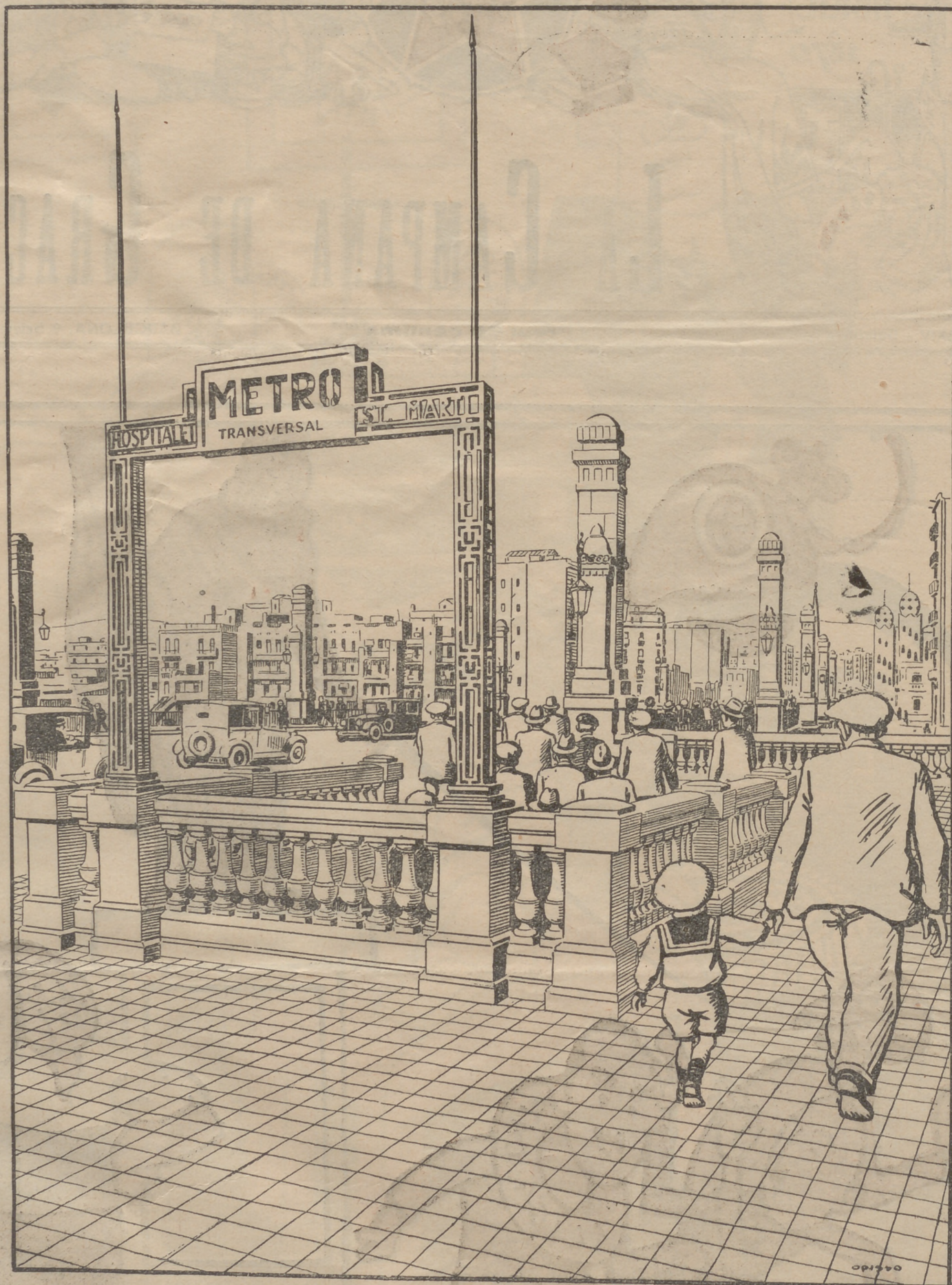

En Casanova

—Au, fora d'aquí! Les vostres corones fan tuf de centrisme i monarquia...

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

METRO TRANSVERSAL — El medi de transport urbà més rapid i econòmic
De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims
De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

COMODITAT I HIGIENE.— Aquesta Empresa desinfecta periòdicament per mitjà de brigades especialitzades, el seu túnel, estacions i cotxes, mantenint d'aquesta forma en perfectes condicions d'higiene totes les seves instal·lacions.

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, enll. -:- Telèfon 22122

En la festa de l'Onze de Setembre

Els pobles que s'estimen i que són conscients de llur personalitat han de saber honrar les dates glorioses de la seva història i han de saber retre l'homenatge degut als seus homes. El dia 11 de setembre de 1714, és per als catalans, i més particularment per als catalanistes, una d'aquestes dates que recorda el gest gallard i heroic d'uns homes que a despit dels seus grans errors polítics tingueren en els darrers moments la visió de la Pàtria que anava a caure esclavitzada, sota el règim centralista que inspirava la política del nét de Lluís XIV.

Aquest homenatge que anem a retre cada any a l'estàtua de Rafael Casanova té per a nosaltres, catalanistes de soca-arrel, un valor profund, perquè entraya no sols el record d'un gran fet històric i la gallardia d'uns herois caiguts, sinó que va lligat al moviment que ha portat el ressorgiment polític de Catalunya.

11 de setembre, evoca en totes les ments la lluita constant i heroica per a obrir-se pas en la consciència adormida dels catalans, massa influenciats encara d'una cultura excessivament provinciana, amb tots els vicis i defectes de la corruptela engendrada pel virus centralista de la monarquia espanyola i desconfiant de l'esperit conservador que en els primers temps va tenir el catalanisme polític.

11 de setembre, és el record dels primers catalanistes caiguts per terra sota els cops de sabre de la policia pretoriana; és l'ocasió per a les primeres burles sagnants a les costelles del nostre ideal patriòtic; és el primer gran motiu de les terribles ofensives contra Catalunya, que feien escriure a «D. Clodoaldo» que calia colgar Catalunya amb sal i que reproduïa Nakens en «El Motín» amb aquelles poesies contra els separatistes de Catalunya...

11 de setembre, era el fet que unia en un gran esperit de solidaritat tots els enemics de la llibertat dels pobles, militessin en l'extrema dreta o en l'extrema esquerra, que vivien Ebre enllà. Quantes coses fa recordar aquesta data memorable per tants conceptes!

Sortosament no sols han canviat les circumstàncies, sinó que han canviat també bastant les mentalitats. En el poble de Catalunya, després de les humiliacions sofertes per l'esperit unitarista de l'Espanya de castes, ha revifat més fort que mai el sentiment de la personalitat i l'amor a la terra lliure. Avui podem comptar amb els dits i plànyer llastimosament els que encara tenen un mot despectiu per als que sentim més viu el catalanisme.

Gràcies al gest realment miraculós de Francesc Macià, el poble que es juntava al seu voltant el dia 12 d'abril i hores després aclamava la República naixent, vessava amor per a la Pàtria, que després d'un pesombre de dues centúries entrava en el camí del recobriment de les seves llibertats.

Gràcies també als esperits liberals i democràtics que han arribat a imposar-se a Espanya, tampoc la festa del dia 11 de setembre no significa cap «trágala» ni té tampoc cap aire de desafiament. Es simplement el gran record que fa un poble als seus avantpassats caiguts en la bretxa, i com totes les manifestacions patriòtiques, té el gran calor que els dona precisament aquesta essència que els fa moure.

Com a catalanistes sentim vivíssima satisfacció i orgull de la solemnitat apoteòsica amb què avui ja pot revestir-se la festa patriòtica del dia 11 de setembre.

Com a nacionalistes, la festa del dia 11 de setembre ha de servir per a impulsar-nos cada vegada més a persistir en els ideals de llibertat que portem urellats dins del nostre cor i a fer tots els sacrificis que calgui, inspirats sempre en la grandesa d'aquesta Catalunya nostra que tant estimem.

ALS VILS

Senyor de l'Ordre, de la Llei Divina
i del cinquè, no mataràs,
que a la mà esquerra porteu la doctrina
i la pistola a l'altre braç.

Somniadors de tornar el món enrera
per anar sempre a cavall, de franc,
vosaltres que tiràreu Servet a la Foguera
perquè descobrí la circulació de la sang.

Enemics de la Ciència i la Justícia,
amics de la foscor i l'encallament
que heu malmenat el poble a l'estultícia
per a poder anar fent.

Els que ara reclameu la llibertat
amb un gest inhumà, innoble,
i sempre heu enganyat
i heu explotat el poble.

Els que prediqueu un premi etern
cobrant un tant per cent en aquest món
i espanteu amb les penes de l'infern
els creients i els que no ho són.

I el cel i l'infern són una broma
i un ensarronament
per engreixar el vostre cap gros de Roma
i poder anar a cavall eternament.

Vils, inhumans que sols porteu la dèria
d'entenebrir el cor de la humanitat
i com els cucs viviu de la misèria
i d'explotar el mortal que heu enganyat.

I alceu la creu horrible! Espectre trist!
La creu és vil, miserable i assassina!
amb ella varen crucificar Crist
i ara adoreu la seva guillotina!

Sou miserables o inconscients?
Sou cíncics i miserables!
Prediqueu Déu i sants omnipotents
i sou una bandada de diables.

Sols voleu Ordre quan podeu manar
perquè els sofrents no us esguerrin la festa.
El món, un dia, us xafarà
la testa!

SALVADOR PERARNAU.

Aquella "Acció Cívica"...

A PEGO NO PEQUEN I A VAL
ALCALA, NO VAL A CALLAR

Retallem d'un diari que porta una
marcada etiqueta reaccionària:

«Pego. — Han sido libertadas las
siete señoritas de Val Alcalá, que es-
taban detenidas con motivo de no ha-
ber satisfecho una multa que les fué
impuesta por dar gritos subversivos.

Les enviamos nuestra cordial en-
horabuena.»

Quan nosaltres érem joves, si llan-
çàvem un crit subversiu i podien ha-
ver-nos, ningú no ens estalviava una
pallissa. En aquells temps, una mira-
da de cua d'ull o una ganyota suspec-
ta provocaven les ires dels corifeus del
rei, els quals no consultaven ningú
per a exercitar els càstigs corporals.

La República és més generosa. De-
tén però no apallissa. I quan allibera
els seus enemics consent que un dia-
ri dels seus els doni l'enhonra.

¿I diu aquesta gent que no hi ha lli-
bertat de premsa?

INTENCIONS

Cal imitar la mar

Aquesta és l'última setmana que aquest any passo reposant cara la mar. L'estiueig és car, i jo, com la majoria dels d'Esquerra, sóc un escriptor pobre. N'hi han que, no podent viure de la literatura, viuen de les dones o del chantage. A mí no em queda cap d'aquests dos recursos: ni tinc prou figura, ni tinc prou barra. Jo si vull viure com una persona i mantenir els meus amb una certa decència, he de treballar. I malgrat que per a mi l'estiueig és tan sols un pretext per a treballar amb un xic més de tranquil·litat, aquesta tranquil·litat — que pot permetre's qualsevol d'aquests que es creuen escriptors perquè tenen un periodiquet que fa fetor de claveguera — em resulta

massa cara i cal que retorni a ciutat.

Ahir, però, vigília del retorn, la naturalesa — per a obsequiar-me, segurament — va oferir-me una tempesta.

A la tarda començà a bufar un lleveig que cada vegada era més fort i prenia més violència, aparegueren els primers núvols tacant el cel blau: uns núvols bonyeguts i de color de tinta dissolta en aigua. En fosquejar s'oí el redoblar d'uns trons llunyans, es veieren els primers llampecs.

Vosaltres, que només us interesseu per la política — per una política republicana i digna, s'entén —, seguiu llegint. Us prego que seguiu llegint. Encara que no ho sembli a primera vista, aquest és un article purament polític.

A l'hora de sopar, la tempesta s'havia desfermat i era una cosa espectacular i magnífica. Els llampecs lívids ratllaven el cel i l'il·luminaven amb una claror blanquinosa, d'un blanc brut de gas d'acetilè. Els trons esclataven com càrregues de dinamita que enderroquessin muntanyes: unes muntanyes que deuen haver-hi al cel perquè quan hi arribi el comte de Fígols, explotador de mines a la terra, no s'hi avorzeixi. Plovia a bots i a barrals. La mar bramulava terriblement. Dues vegades ens hem quedat a les fosques, cosa que no ha fet cap gràcia a les dones. Hem tancat portes i finestres per por que es trenquessin els vidres. I perquè no entressin la pluja i la nit, que ja no era una nit d'estiu.

Avui, ja les maletes fetes i a punt de marxa — reincorporació al treball, a la ciutat, als bons amics de la ciutat que hauran aprofitat l'absència per a posar paranys de descrèdit i travetes de rancor i d'enveja — he baixat a la platja. La mar estava serena, com reposant de la nit passada. Però tota la platja era bruta d'algues, de fustes podrides per l'aigua, de trossots de canya que les oncs havien escupit.

Quimet — un mariner amic, que és bo i és intel·ligent —, m'ha dit:

— Això és que la mar es purga.

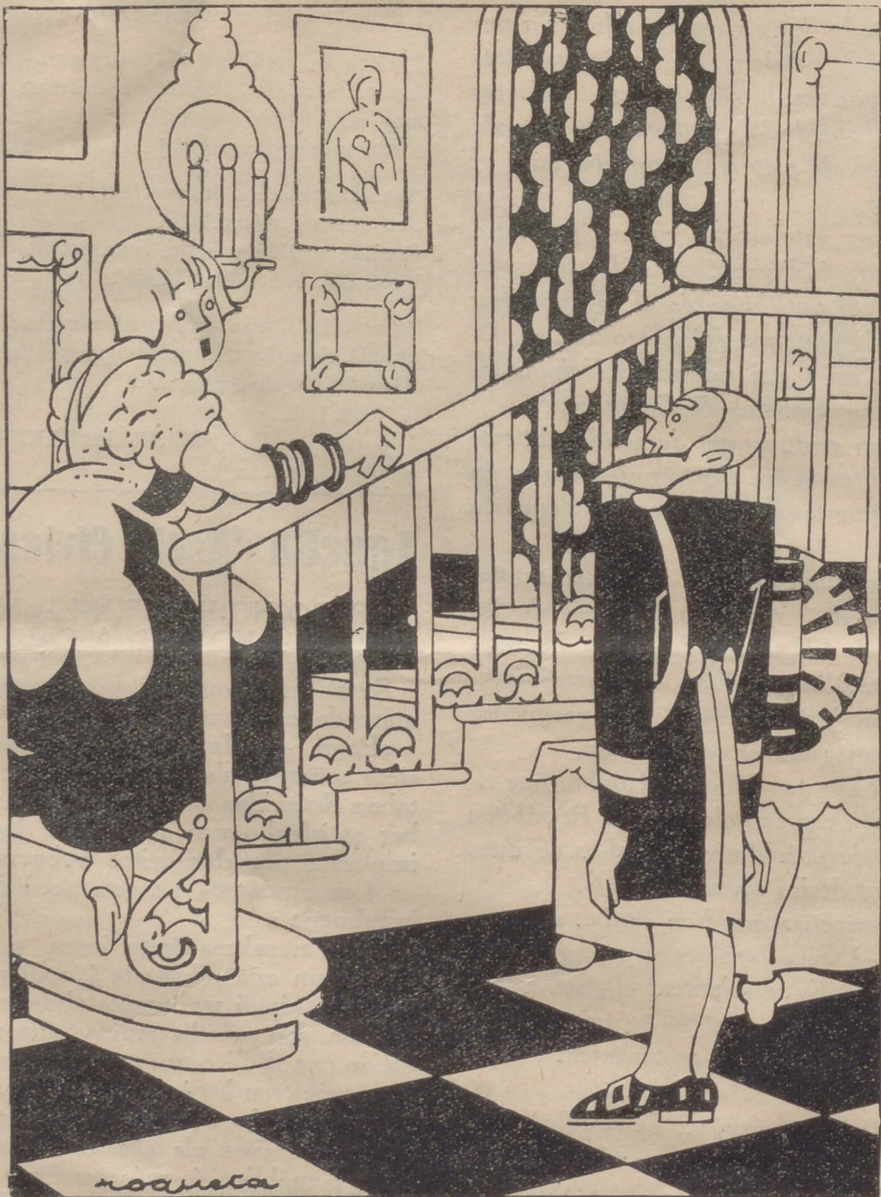
Després, ja en el tren, camí de Barcelona, he recordat les paraules de Quimet: *Això és que la mar es purga.*

I he pensat fatalment, home polític jo, si política no vol dir baixa ambició material o negoci brut, que els partits polítics són com la mar. Com la mar, tenen tempestes; com la mar, recullen tots les desferres, tots els detritus: detritus de trànsfuges, d'oportunistes, d'homes sense altre ideal que la vanitat o la cobejanca, d'homes que van a la seva — que és anar contra la dels altres — i suren sempre.

La mar utilitza les tempestes per a purgar-se. En política manta vegada les tempestes no serveixen de gran cosa: són espectaculars però estan mancades de profunditat.

Caldria que, de tant en tant — si és inevitable l'entrada de desferres i detritus en la mar dels partits polítics — hi hagués una bona purga que foragités tota la immundícia recollida.

LLUÍS CAPDEVILA

Les dretes

—Prepari'm la corona de «Siempre vivas» i el rosari: així, d'un tret mataren dos pardals...

MELOQUIADES ALVAREZ I ELS SEUS QUATRE GATS

Melquiades Alvarez, que és un Lerroux que encara no ha arribat a ministre, ha parlat a Oviedo davant dels seus quatre gats. El fracassat del reformisme, el polític camaleònic, actuant en reaccionari, en home de dretes, ha atacat la República i ha defensat la clericalia.

Però aquest infecte Melquiades, quan s'acaba de morir?

BATALLADES DE TOT ARREU

L'orgull de Ford

Aquest general Jhonson, mà dreta del president Roosevelt, farà feina. Farà feina, perquè ultra comptar amb la plena confiança del president, s'ha donat de ple al treball de reconstrucció del seu país, i quan un home és intel·ligent, enèrgic i ple d'amor per al seu país, resulta d'una força difícil de vèncer. Ací tenim el cas Ford-Jhonson. Henry Ford, el multimilionari fabricant d'automòbils, no volia sotmetre's al pla de reconstrucció Roosevelt. Hem de tenir en compte, per justificar aquesta actitud del rei de l'automòbil, que Ford és gran amic d'Hoover, el derrotat per Roosevelt, i que en la darrera campanya electoral posà a contribució la seva influència i els seus milions contra els demòcrates... Doncs ara Ford s'ha volgut oposar a adherir-se al Codi de la Indústria automobilista, fent honor, així, a la seva enemiga contra Roosevelt. Però Jhonson és tossut, i ha dit que Ford haurà de sucumbir. «Si Ford es manté en la seva actitud d'intransigència, els compradors l'abandonaran...», ha dit Jhonson. Davant d'aquesta perspectiva, és possible que Ford canviï de parer i accepti les noves lleis. A un comerciant se li acaba l'orgull en el mateix moment que els ingressos de caixa minven. I Ford no serà pas una excepció.

Aliança ineficaç

Aquest O'Duffy és, vol ésser, un imitador d'Hitler, de Mussolini, encara que no amb tanta intel·ligència com el dictador italià, perquè d'intel·ligència no n'hi ha prou amb voler-ne tenir... Doncs aquest imitador O'Duffy s'ha aliat amb Cosgrave, una mena de Cambó d'Irlanda, o sigui un fracassat... Les camises blaves d'O'Duffy han eternit el fracassat Cosgrave, i com que en la vida és

molt difícil saber perdre, ha cercat l'aliança. Cosgrave sap que les seves hosts estan debilitades, completament desfetes. Doncs ha pensat que les camises blaves li anirien bé i ha parlamentat, a veure si així segueix essent persona influent. Una aliança del tot ineficaç, perquè el poble irlandès no està per feixismes, ni per O'Duffys, ni per Cosgraves... Aquest ja l'ha «disfrutat» Irlanda, i sap tot el que pot esperar-ne. Quant a O'Duffy, n'hi ha prou amb saber-se que imita Hitler perquè un poble liberal el refusi...

Martínez Mera, el dictador

Sud-Amèrica està plena de dictadoret. I aquest Martínez Mera n'és un d'ells... que governa, encara, la República de l'Equador. Recordem que l'any 1931 hi havia quatre caps d'Estat en aquell país. I el que ho era per elecció popular, doctor Ayora, hagué de dimitir davant un moviment revolucionari. Al seu substitut, el coronel Larrea, el reemplaçà el doctor Baquerizo, i a aquest el succeí, elegit en unes eleccions arreglades, Neptalí Bonifaz, un clerical que ni tan sols era del país. 1932 transcorregué, a l'Equador, en una guerra civil, i Bonifaz, amb l'ajuda de frares i capellans, s'obstinà a continuar i ho aconseguí momentàniament. Però el Congrés el féu dimitir i els substituí Martínez Mera, un altre mala persona que abans de l'any de govern ja està amenaçat de la mateixa sort. Aquest mes passat ha estat, per dues vegades, incat a dimitir. Però l'home —com tots els dictadors— no vol anar-se'n, com féu el seu col·lega Machado... Resistirà gaire temps? No ho creiem. Quan un governant no compta amb la confiança del poble, el millor que pot fer és marxar. I si no marxa, e l'treuen. Que és el que li passarà a aquest Juan de Dios Martínez Mera...

Herriot, viatjant de la democràcia

Espanya, Estats Units, U. R. S. S. Aquests són els tres països visitats, en curt espai de temps — la visita a Rússia encara continua — per Eduard Herriot, el prestigiós polític i literat francès. Quin objecte tenen els viatges de l'etern alcalde de Lió? La premsa reaccionària s'ho pregunta amb insistència, i moltes vegades ella mateixa se'n dona la resposta procurant veure en aquests viatges una entesa guerrera entre França i els països visitats per Herriot... Es perquè aquells periòdics tenen por a la Democràcia, i Herriot l'encarna tan perfectament, que els fa ràbia — els reaccionaris són molt rabiosos, ja ho sabeu — pensar que l'amistat d'Herriot pugui contrarestar els preparatius bèl·lics d'aquells països pels quals senten admiració ells, que voldrien una guerra, única mitjà — creuen — perquè al món s'entron-

nitzessin novament tots els reis que actualment pul·lulen d'un país a l'altre, passant la seva salut malmesa i la seva pocavergonya elevada a la màxima potència. Aquests reaccionaris, però, que admiren Hitler, i Mussolini, i O'Duffy, i tots els dictadoret que posen en ridícul el segle XX, res no podran contra aquest Herriot simpàtic, «charmant» i demòcrata, molt demòcrata, demòcrata de cap a peus... I és perquè contra la bona fe, contra un ideal fortament arrelat, no hi poden els pigmeus de la premsa reaccionària. Herriot escampa per arreu els seus ideals de pau, i en recull fructífers resultats. Mai com ara França no havia comptat amb tants amics... Aquesta és la tasca d'Herriot, tasca continuadora d'aquella que inicià el gran Briand.

Un poble contra una Dictadura

El President de l'Uruguai, Terra, no acaba de consolidar la seva dictadura. Guanya les eleccions, que devien haver legalitzat el cop d'Estat d'abril; però les guanya usant dels procediments bruts de algunes pseudo-democràcies sudamericanes, i així es troba ara com si estés al començament, sense el poble al seu costat. L'Uruguai, un país tan lliure, el més lliure del món, viu mediatitzat. La seva premsa no pot parlar clar; els polítics de l'oposició estan sota l'amenaça constant de la presó i de l'exili... El canvi sofert per l'Uruguai, en pocs mesos, ha estat extraordinari. Qui reconeixeria la nació que respectava, amb hospitalitat inigualada, el dret d'asil polític, quan ara ha expulsat del seu territori dos exiliats polítics tan honorables com el general Toranzo i el coronel Pomar, dos radicals argentins acusats d'un complot imaginat per la policia del seu país! Per a subsistir en el Poder, Terra ha fet rebrotar el militarisme, aquesta malura completament exòtica a l'Uruguai, i això el poble, entre altres coses, no li ho perdona. S'apropa la fi de Terra? És possible. Podrà mantenir-se més o menys temps, però el seu destí és el de caure. Un país lliure, com sempre havia estat el de la República Oriental de l'Uruguai, no pot consentir ésser governat en dictadura. I els complots que es descobriren cada dia diuen ben clar com els liberals d'aquell país treballen per a enderrocar a Terra, un home culte contagiats de la moda feixista.

EL CONTRABANDISTA MARCH

Llegim:

«Palma de Mallorca, 28.—Los elementos republicanos, regionalistas y derechistas de Palma de Mallorca proponen la candidatura de don Juan March Ordinas y don José Samporri Ripoll para los cargos de vocales, efectivo y suplente, del Tribunal de Garantías.»

A Palma es veu que hi han uns republicans molt estranys. Mira que pensar en Joan March per al Tribunal de Garanties!

EL SENYOR PEREZ A BARCELONA

Es tracta de Pérez Madrigal, que acaba d'ingressar en el lerrouxisme —una manera com qualsevol altra de suïcidar-se— i que al Parlament de la República ha demostrat que era més Pérez que Madrigal.

L'estada del senyor Pérez a Barcelona només ha servit perquè digués unes quantes bajanades i perquè una vegada més es posés en ridícul. Entre les coses divertidíssimes que ha dit el divertidíssim senyor Pérez cal destacar aquesta: que el partit radical no trigarà a declarar festa nacional el dia dels difunts.

Ho trobem molt encertat: el dels difunts serà el dia més adient per al lerrouxisme.

Villarroel, exemple de no catalans

En els temps actuals hom assisteix a la pugna desesperada de certes comunions polítiques que, veient-se desarrrelades de la Catalunya autònoma, tracten per tots els mitjans de crear-li dificultats, esgrimint contra ella la no catalanitat de bona part dels seus habitants. L'imminent aniversari de l'11 de setembre de 1714, posa damunt la taula un argument de pes per a oposar als que de tal manera raciocinen.

Un no-català, conscient dels seus deures de ciutadania adquirida, no trairà mai cap postulat intangible si defensa la nostra terra en tota avinentesa que l'assisteixi la raó. Així ho va entendre Villarroel, cap principalíssim de les forces catalanes que defensaren Barcelona durant l'acabament de la guerra de Successió.

La ciutat estava totalment voltada per les línies franco-espanyoles de l'exèrcit de Berwick. Els consellers, eficaçment secundats per tots els patriotes dignes d'aquest nom que vivien a la ciutat dels comtes, estimulaven amb l'exemple l'heroisme de les tropes catalanes i del paisanatge a elles associat. La resistència d'una ciutat —molt més petita que avui— contra dues nacions poderoses, constitueix una de les epopeies més sobresortints, per no dir l'única, que registra l'Edat Moderna.

Villarroel, era de Puebla de los Infantes, vila de l'antic reialme de Toledo. Servia les autoritats catalanes amb el zel que un soldat pot posar en l'exercici de la seva carrera. No és missió nostra, donant-nos-la d'historiadors, de traçar una semblança de la persona de Villarroel. El poble de Catalunya el coneix prou, i tothom que ha llegit a fons la història d'aquells dies luctuosos, sap de Villarroel més que nosaltres.

No és, doncs, Villarroel mateix, ni la seva ànima militar, ni el seu valor personal, allò que hem volgut subratllar en aquest article. És el seu aspecte de no-català el que caldria que tots —propis i estranys— tinguessin molt en compte.

Catalunya, l'any 1714, conservava el que podríem dir-ne el darrer lot de la seva llibertat nacional, força decaïda des de l'entronització dels Austries en el tron d'Espanya, i ja abans, ferida de mort amb el fall atrabiliari recaigut a Casp.

Tanmateix Catalunya tenia, fins a cert punt, vida pròpia. Gaudia de moltes llibertats que eren consubstancials amb ella. La seva conservació, intacta, havia permès al nostre poble desenvolupar-se culturalment a compàs dels altres pobles d'Europa. Els capdavaners del nostre poble, però, varen sofrir, l'any 1714, un error fonamental: emotllar la seva vida a l'òrbita de la Casa d'Austria, en lloc

de recordar-se que els Austries eren tan botxins com els Borbons. Catalunya va desaprovechar una ocasió única de refermar el seu esperit independent, mitjançant una explotació hàbil i diplomàtica de les circumstàncies que la situaven al fidel de la balança.

Catalunya, però, cregué que li convenia fer el que féu. Respectem la decisió d'aquells homes que si varen equivocar-se, ho pagaren amb la seva sang. Un esperit de llibertat — d'autodeterminació que avui diríem — va inclinar els nostres ancestres a jugar-s'ho tot per la causa de l'Arxiduc. I ells, catalans, que intervenien en un plet genuïnament espanyol, ho feren amb un tan abrandat esperit de renunciament, de generositat i de sacrifici que cap escrúpol no ha de privar-los de reconèixer i ponderar.

Entre els homes d'aquell temps, dignes de l'estimació catalana, figura

per dret propi Villarroel, el cabdill castellà que va sumar la força del seu braç i de la seva experiència a la causa que els catalans defensaven, i que altres castellans com ell combatien. Paradoxícament, Villarroel era més espanyol que els seus adversaris, que no eren altra cosa que satèlits destenyits del rei de França.

J. M. FRANCES

LES AFICIONS DE DON MELQUIADES

Sembla que don Melquiades Alvarez és molt aficionat al circ eqüestre. Sembla que és un assidu concurrent del «Circo de Price».

Ha d'ésser per a assajar-se, per a veure com actuen els pallassos a la pista... que és com actuen certs diputats al Congrés.

Davant la llei de desvagats

—Ara sóc «representant» d'aquestes dues noies.

—Bé, home! Serà perquè no et persegueixin per tracta de blanques!

Les falles del dogma catòlic

Les riqueses del Papa

Es publica a Barcelona i a Madrid un full setmanal dedicat a instruir i aconsellar els catòlics en els dubtes que se'ls presentin o en les objeccions que puguin fer-los els anticatòlics. Aquest full, assadollat de prosa blanca i destinat a individus de concepció parvulària, es tramet acompanyat d'altres fulls de caire propagandístic, als subscriptors amb el prec d'escampar-los entre els fidels creients.

En la secció «Errores y Falsedades» del núm. 72 de la susdita publicació s'intenta desfer la «falsedad» en la qual diu que incorren els anticatòlics quan diuen que si el Papa és el vicari de Jesucrist, aquell hauria de viure tal com diuen que vivia el fill de Déu; això és, en un ambient de completa humilitat i de pobresa.

Per a rebatre aquesta objecció tan lògica, l'esmentat full desglossa en dos conceptes la personalitat del Papa: la seva persona i el seu càrrec. En el que es refereix a la seva persona diu que el vicari de Jesucrist duu una vida senzilla, sense ostentació i sense luxe. Recalca que àdhuc un treballador despèn més que ell en comoditats, espectacles i diversions. (Tanmateix, es necessita un bon gruix de pell facial per a dir certes coses sense enrogir.) Afirmar que el seu vestit ordinari no té res de luxós ni llueix joies personals ni de caràcter particular. Però afegeix que el Papa, com a cap suprem de l'Església, societat que, segons l'esmentat full, està estesa per tot el món, té sota la seva autoritat molts milions de fidels, puix

són súbdits seus tots els cristians. Per tant, troba natural que el Papa aparegui davant el públic amb tota la dignitat i solemnitat que li correspon. La creu pastoral i l'anell pastoral—la valor de les quals no cal ponderar—diu que són joies relatives al seu càrrec, però no a la seva persona.

L'esmentat full manifesta que això no significa ostentació ni luxe, com tampoc no ho és que en solemnitats extraordinàries el Pontífex es presenti amb majors i més riques gales, pròpies de la seva dignitat elevadíssima per damunt de totes les dignitats de la terra.

En distingir en la personalitat del Papa els dos conceptes d'home i de representació, vol justificar-se la vida pletòrica de comoditats i de luxes que la dignitat «imposa». Així en el Papa, com passant per totes les graduacions teològals i eclesiàstiques, fins arribar al miserable sacerdot que va pel món amb espadnyes i amb les vestimentes velles i descolorides. Hom pretén encara representar el vicari de Jesucrist en un desdoblament abstracte, nebulós, deslligant la matèria de l'esperit. Però aquest desdoblament acomodaticí sols poden acceptar-lo els idòlatres; mai els iconoclastes, els qui de la vida en tenim una concepció real, efectiva i humana. Les riqueses materialístiques no compten en l'ordre de les riqueses espirituals.

Si la Bíblia diu que «li serà més difícil a un ric entrar al regne dels cels que a un camell passar pel forat d'una agulla» veiem bon xic difícil

que el propi vicari de Jesucrist-Déu pugui franquejar l'entrada que guarda Sant Pere. Potser es refia que en el moment del traspàs adoptarà el primer dels dos conceptes en què es descompon a conveniència: es despullarà de tots els abaloris de pontifical i en aquell instant serà exclusivament «home».

JOAN BERTRAN

L'Aragò i l'Onze de Setembre

Es cert que els aragonesos, en el seu aspecte general, han fet cas omís sempre de tot el que representa una recordança heroica i esperançadora per a l'esdevenidor.

Una minoria, però, genuïnament aragonesista d'ànima i de gest, ha volgut, des d'un principi, honorar llurs màrtirs, tant si aquests han esdevingut en territori aragonès com en territori català; els màrtirs, sempre són màrtirs; tot és heroisme que cal imitar i som covards de no fer-ho.

En l'afer que avui recordem, els aragonesos tenim quelcom que ens pertany directament, no solament en la figura generalíssima de Villarreal, confiança en ell dipositada pels catalans en defensa de llur llibertat, sinó en tot allò que fa referència a l'esperit independent dels pobles oprimos fins suara sotmesos a la jerarquia de Castella. Pocs anys abans de l'onze de setembre de 1714, foren abolits per les mateixes lleis arbitràries i centralitzadores de Castella els furs de València i d'Aragó. La plaça de Barcelona diguem fou l'últim baluart de la independència i llibertat dels pobles espanyols.

Qui pot negar aquesta certesa? El domini borbònic féu estralls dintre la Península.

Serveixin aquestes modestes ratlles, plenes totes elles d'un amor fermament nacionalista, d'esperit lliure i independent, de recordança, de testimoni i àdhuc d'admiració vers aquells homes que saberen més bé que nosaltres sacrificar llur existència en pro de la Pàtria veritable, no de la pàtria de soroll de galleda que volen crear els Estats opressors.

La raça aragonesa, representada per nosaltres, queda adherida de tot cor als actes que avui es celebren en honor d'aquells màrtirs que, abraçats a la bandera de la ciutat, caigueren morts al costat de l'últim Conseller en Cap, Rafael de Casanova.

GASPAR TORRENTE

—Ja veu, em quedat sense «Miracles».

—Aquí els únics que fan miracles són els bombers.

Primer morir que ésser esclaus

Altra volta el full de calendari ens marca la memorable diada de l'11 de setembre. Un any més cau sobre la glòria del passat. Però, no obstant, per als catalans, per a Catalunya, mai no pot caure a l'oblit tan assenyalada data. Quantes vegades tot llegint la història una llàgrima ha lliscat de les meves parpelles per a humitejar els fulls! Quantes vegades, en admirar la gran figura de l'immortal Conseller en Cap, Rafael Casanova, abraçat a la bandera de Santa Eulàlia, m'he sentit orgullósíssim de pertànyer a la raça catalana!

L'11 de setembre. Amb aquesta memorable diada ens deixaren els defensors de la nostra Pàtria un lema que encara avui dia retruny per l'espai: «Primer morir que ésser esclaus!» Ells el varen executar al peu de la lletra. Quan l'enemic, després d'aferrissades lluites, pogué entrar a la ciutat en pla de conquistador i creient-se a l'ensem trobar-hi un gran botí, el que hi trobà fou un munt de ruïnes i, entre elles, els cossos d'uns braus defensors que amb goig dona-

ren les seves vides en defensa de la Pàtria i les Llibertats.

Es veritat que en caure Catalunya es perderen per sempre aquelles llibertats i també els seus furs i usatges. Però, no obstant això, encara ressona com un tro formidable, venint de les edats passades, el crit de «Visca Catalunya!» d'aquells herois en donar la vida per ella, i que nosaltres no l'hem oblidat.

Un any més. Catalunya, amb el seu afany de deslliurar-se totalment, vesteix encara de dol pels seus màrtirs de 1714. Ells ens ensenyaren el camí que ens pertany a tots, ja que tots els catalans som els descendents d'aquells màrtirs, i com ells lluitem ardits i anhelem la llibertat de Catalunya: però una llibertat sense odis i sense enveges personalistes.

Endebades passaran els anys; mai no oblidarem l'heroisme dels nostres avantpassats, que ens deixaren com una herència la fermesa d'una santa ideologia; sort n'hem tingut de conservar-la. Altrament, potser hauríem tornat a l'esclavitud.

Malgrat tot, vulguin o no vulguin, aquesta herència segueix de pares a fills, i així serà sempre, mentre de Catalunya en neixin catalans, puix catalans foren els homes de l'11 de setembre de 1714. I si ells varen morir per les nostres Llibertats, hem de saber-les conquerir de bell nou i no com les tenim avui en dia. Encara la raça d'aquells homes se sosté tan forta i altiva. Ara, per assolir-ho tot, sols ens resta treballar amb més entusiasme que mai, per a no tornar a ésser esclaus.

Cridem tots «¡Visca Catalunya lliure!» Però mai no oblidem els màrtirs de 1714.

JOAN JULIÀ CUADRAS

Fent el paparot

—Aquest home va morir per donar la llibertat als catalans. Si no hagués caigut el de Fontainebleau, que en faria de temps que jo els hi hauria tret!

Un entreviu amb el Governador

—I de les bombes. Què m'en dieu?
—Sóc optimista, En tot Barcelona és tan net com aquí.

Les coses del senyor Pic i Pon

El senyor Pic i Pon ha aprofitat l'estada a Barcelona d'un tal senyor Pérez — al qual alguns diuen «el terrible Pérez» i altres Pérez Madrigal—per a fer uns quants discursos (1)

Ha dit, com és de suposar, coses molt divertides. Entre ells, que la crisi econòmica es solucionarà quan el partit radical governi.

Per a alguns, sí que es resoldrà. Però, vaja... per a solucionar-se així, val més que no es solucioni.

(1) Diem-ne discursos.

La llei de vagabunds

Uns consells al senyor Selves

Potser suposa una gosadia imperdonable adreçar consells a qui acaba de deixar el càrrec de conseller i n'ha sortit auriolat de tots els prestigis.

Tot amb tot, no rectificarem els nostres propòsits inspirats per un bon desig; i amb l'intent d'aportar l'humil gra de sorra a la feixuga missió que d'ara endavant pesarà sobre el nou governador general de Catalunya, ens permeterem fer-li unes quantes suggerències que poden ésser-li profitoses.

Ningú no ignora que un dels aspectes més delicats i complexos de la funció governativa és el manteniment de l'ordre públic, en contra del qual conspiren una munió de factors socials tan diversos i heterogenis, que es fa difícilíssim tenir-los ben vigilats per tal de seguir atentament llurs manobres i evitar que puguin desenvolupar-se lliurement.

Pel que fa referència als professionals de la baixa delinqüència, generalment circumscrits a barriades extremes, no és difícil la vigilància i fins l'establiment d'una mena de control policíac que la nova llei de vagabunds

permetrà exercir amb plena eficàcia.

Al marge, però, d'aquest detritus social, existeix, com sap tothom, un cert nombre de persones desmoralitzades i amb una gran propensió al delicte, que per figurar classificades en estaments d'apariència honorable, ningú no sospita de llur conducta fins i tant no es produeix la sorpresa de trobar-los barrejats en la comissió de delictes repugnants.

Són aquests per un regular els qui no tenen altra professió que la de «fills de família» i que mentrestant la prodigalitat dels pares els ho permet, viuen amb l'esquena dreta freqüentant clubs, cabarets i altres llocs d'esbarjo elegants, sense altra preocupació que la de lluir el tipus i «castigar» totes les dones que se'ls posen a tret.

L'hàbit viciós d'una banda, l'oci per l'altra, la manca d'escrúpols sempre, ajuden a formar una fesomia moral tan estafeta i desviada de la normalitat, que quan els manca l'ajuda econòmica de llurs famílies, de tot es refien menys del treball honorable.

D'ací neixen els *maqueraux* de luxe que comencen per explotar la vanitat de les dones poca-soltes que fan de cupletistes, i acaben per ficar-se en negocis de tracte de blanques i de cocaïna, recolzats per les influències i les amistats que un dia havien format part de llurs relacions socials.

Els qui rellisquen per la pendent suau d'aquest procés de degeneració, ja no s'aturen fàcilment fins arribar al

cap d'avall, on pot engolir-los el presidí o la forca.

No és tan lluny el record de Navarrete i altres fills de casa bona que van assaltar el correu d'Andalusia, ni aquell fet nebulós de la dissortada Dolores Bernabeu, en el que hi sortiren barrejats els noms de persones força conegudes, ni el d'aquells joves atracadors que portaven el producte de llurs malifetes a la Caixa d'Estalvis, i fa ben pocs dies el fet tristíssim de l'*Oro del Rhin* preparat i executat per individus que hom estava tip de saludar a tot arreu com si es tractés de persones sense cap tara.

Tots aquests casos i molts d'altres que no són tan coneguts, indiquen ben clarament el perill d'aquests joves predisposats a la delinqüència, i creiem que fóra hora que les autoritats se'n preocupessin, per tal de procurar llur regeneració i elliberar la societat de possibles enemics.

Precisament la nova llei de vagabunds posa en mans del senyor Selves un instrument, que si vol, li permetrà immiscuir-se en la vida privada d'aquests subjectes i obligar-los a adoptar una professió més normal que la de «fills de casa bona», puix si la vagància dels humils és castigada i perseguida, també ho ha d'ésser la dels qui han tingut la sort de néixer en una llar ben confortable i no han sabut aprofitar aquestes facilitats per a ésser útils al país.

ENRIC TUBAU

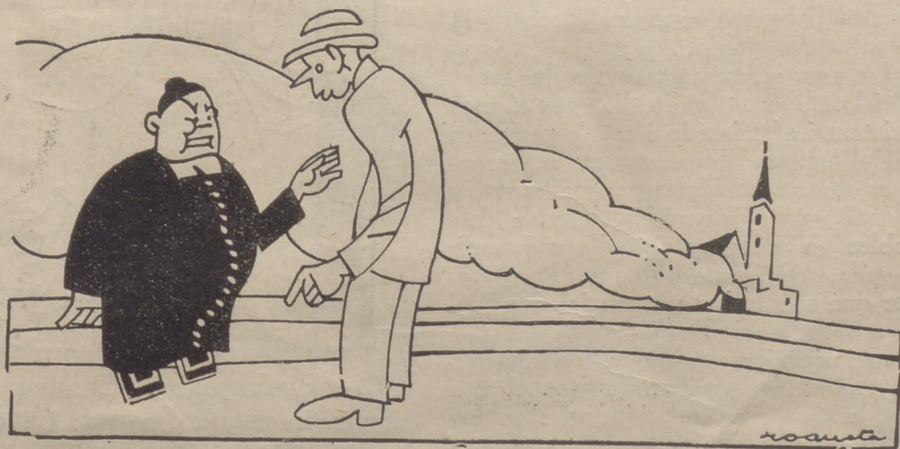
La Lliga també vol tenir "Joventuts"

Sí, senyors, tal com sona: la Lliga, aquest partit—o partido—tan ranci, tan vell, tan arnat, tan amic de la concòrdia amb les dictadures, també organitza joventuts.

Ho sabem per un acte celebrat darrerament a Blanes en el qual—segons llegim—prengueren part l'exministre del rei lladre, Ventosa i Calvell, i una colla de *lligueros* de Sant Boi. Pobrets, quina llàstima ens fan!

Val a dir, però, que aquestes joventuts de la Lliga faran molta gràcia i seran una cosa molt divertida. Joventuts de pessebre, de pairalisme, de quatre barres a tot drap i per a dissimular—encara que a la Lliga n'hi hagin més de quatre—, de «Patufet» i de Pau, Pau... i Repau.

Llàstima que ara els paus ja s'han acabat.

—¿Que no porta cap corona al nostre defensor de les llibertats, Mossèn Anton?

—Massa que se'n prenen de llibertat; guati-la com crema...

El nostre poble

Els pobles lliures i progressius que marxen d'acord amb el ritme renovador dels grans corrents de democràcia no els passen per alt els moviments d'opinió que es manifesten als altres pobles, i sempre procuren treure'n el profit possible que serveixi de norma orientadora per tal de no perdre ni un instant el contacte amb els anhels i les aspiracions ciutadanes.

En la lluita transcendental que avui està sostenint la democràcia, representada pels pobles que es regeixen segons els dictats de la voluntat popular, contra la reacció encarnada per aquests altres pobles sotmesos al caprici d'un dèspota i d'un règim dictatorial, s'hi manifesta ben clarament el lloc preeminent que ocupen els ideals de llibertat en relació amb els baixos instints imperialistes. Per si això fos poc, perquè els ciutadans conscients s'imposin ben bé del prestigi que disfruten arreu del món els ideals corromputs imperialistes, el cas que acabem d'experimentar a Cuba ens diu prou que el monstre de la reacció va extingint-se, seguint el camí de la davallada, i que els sentiments de Justícia i democràcia van triomfant fent via endavant pel camí de les reivindicacions humanes, corresponent a l'esforç realitzat durant segles i segles pels homes d'ideals de llibertat.

Machado, l'ex-dictador cubà, en caure en desgràcia pel pes de llurs pròpies culpes no ha rebut ni l'alè confortador dels qui com ell pensen i procedeixen. Mussolini, Hitler, Carmona, etc., etc., tota aquesta pesta infecciosa que s'ha apoderat d'una part de la humanitat, han restat callats i no han tingut una gesta generosa que a l'ensem que fes més lleu la caiguda del dictador cubà, sortís en defensa del règim despòtic de les dictadures. I és que el poder d'aquesta gent que als ulls de molts sembla formidable no té altra consistència que el reduït cercle d'acció on, apuntalat, per la força bruta del terror, poden maniobrar a espatlles i contra la voluntat del poble.

La pugna existent entre la reacció i la Llibertat, cada dia esdevé més insistent i aferrissada i tot fa preveure que d'aquesta lluita cruent la humanitat en sortirà fortament alligada perquè en l'esdevenidor, la vida dels pobles es desenvolupi d'acord amb aquells principis de pau i de germanor que són la base essencial del Progrés i de la civilització.

La reacció està agotant tots els mitjans possibles desfigurant tot el que pot la verdadera missió que s'ha imposat per tal de fer-se més atraient i guanyar la voluntat dels temperaments febles i desesperats. Els dictadors àdhuc estant revestits d'una indumentària fins a cert punt semi-de-

mocràtica que els permet tirar al dret i dirigir-se al poble exposant solucions de gran transcendència. L'enorme desgavell econòmic-social del món els dona marge i facilitats per obrir-se pas valent - se de l'estat endèmic d'alguns pobles aclaparats per una fonda crisi d'espiritualitat ciutadana.

Pero no poden dissimular, no obstant, les intencions, i deixen al descobert les urpes verinoses del monstre de la reacció. La guerra, l'extermini, la mort, aquest és l'aspecte macabre que alimenta les ambicions imperialistes dels actuals dictadors; aquests són els arguments i cavall de batalla que guia les maniobres dels enemics seculars de la llibertat perquè la humanitat marxi d'acord amb aquelles normes barbres i salvatges de l'Edat Mitja i del predomini de la força sobre la raó i de l'astúcia sobre la intel·ligència.

El nostre poble sortosament està lliure d'aquesta malura infecciosa. A casa nostra els deixebles de Mussolini i Hitler no hi prosperaran perquè els pararem els peus i abans que aixequin el cap els donarem el passaport, enviant-los a la fossa on destinem les desferres de la dinastia borbònica.

El nostre poble, àdhuc els qui tenim per reaccionaris i cavernícoles, parlen amb el llenguatge habitual dels homes lliures. Es en nom de la llibertat i invocant els sentiments de democràcia com ens combaten els nostres enemics; és dient al poble que són més liberals que nosaltres com es pensen que poden guanyar la voluntat de l'opinió pública. Aquí els partits polítics que lluiten pel predomini del govern del poble, com a mínim han de presentar-se amb un programa basat amb principis liberal - democràtics. No hi quadra amb nosaltres la prosa reaccionària ni el to pintoresc dels aspirants a dictadors.

I és que un poble com el nostre que ha vist trepitxats i escarnits llurs sentiments de llibertat per l'acció funesta d'un règim tirànic i ha sabut elevar-se a la categoria dels pobles lliures que avui lluiten contra la reacció, no pot caure mai en la baixesa de deixar-se vèncer pels estúpids defensors del règim imperialista.

N. C. (SIXTO).

L'ensenyament laic

Quan l'ase no vol beure...

Sota l'aspecte de Col·legis particulars hi ha a Barcelona diversos establiments que no s'estan de contravenir l'esperit laicista de la República en matèria d'ensenyament.

Una tal «Fundació Cultural Juárez», del carrer València, reparteix un programa d'estudis en castellà, del qual retallem la següent

«Advertencia:

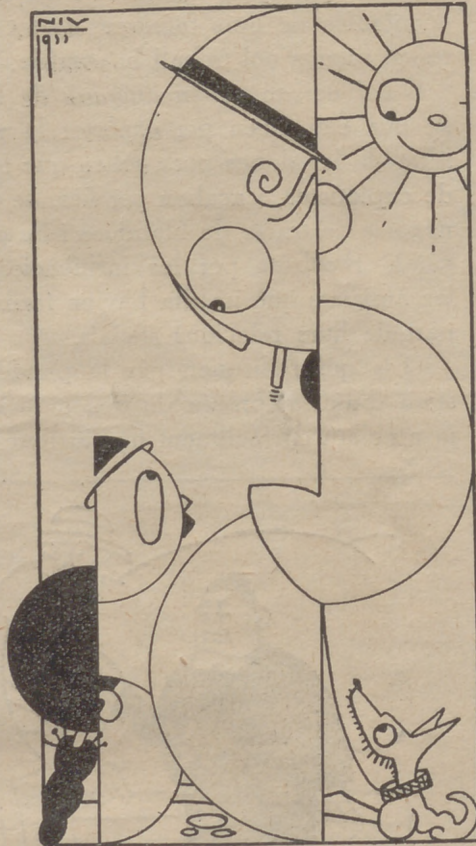
En este Colegio no se dará enseñanza alguna que se aparte de la más sana moral ni que sea contraria a la Religión Católica.»

Un altre Col·legi, l'Acadèmia Berchmans, del carrer Villarroel, ha editat el seu opuscle de propaganda. En ell diu:

«Una esmerada educación religiosa es la base de toda la educación que damos a nuestros alumnos.»

Com veurà el lector, aquestes Acadèmies i Col·legis tenen la mateixa consideració per al laicisme de la funció docent com per a la catalanització progressiva que fretura en el cor de tot bon fill de Catalunya.

Pares de família, ull viu!

El senyor petit: El meu lema sempre ha estat el mateix: Llibertat Igualtat i Fraternitat; però sobretot Igualtat.

El senyor gran:—El mateix us dic jo.

Del plural al singular

S'ha fet cosa del dia el personalitzar, ço que és el mateix que dir que de pluralitzar s'ha passat a parlar en singular. És un d'aquells defectes, entre els molts, de què estem posseïts tots els éssers humans que emplenem el món. I és que no arribem a capir, o no volem, el dany que fem en parlar així.

Ultra destruir, amb l'emprament del singular o personalisme, els ciments d'una nova generació que podria ésser forta amb la unió i el pluralisme, fem possible l'aixecar falsos ídols que es creuen superiors i poden fer ús dels altres semblants de la manera que els passi per la mollera.

Quan la República aparegué, semblava es destruïa per a sempre més aquesta pesta, ja que sols el pluralisme o col·lectivitat era usat, i talment feia preveure que hom s'havia guarit d'aquest vici. Mes no ha estat així, car novament ha reaparegut l'epidèmia anorreadora.

S'ha sentit dir manta vegada que el personalisme o singularització era en certs casos convenient i fins i tot amb raó d'existir. Gran error.

El personalisme no té raó d'existir, i en cap dels casos és convenient. És un d'aquells vicis que quan es prova una vegada, ja és difícil abandonar-lo. Per això sols, els qui volen trobar una excusa per a ell, o és que no saben el que diuen, o bé és que pensen negociar-hi. Altrament no es comprén que qui tingui els cinc sentits pugui parlar d'aital manera.

On més s'ha extés el personalisme ha estat, pel seu propi mal, a les comarques, on fa veritables estralls. Una ullada en la premsa comarcana ens ho demostra. Fixant-nos en l'actuació de les agrupacions polítiques, instructives, recreatives, etc., etc., veiem al moment la veritat del que hem anotat. Una visita pels pobles, palesa a bastament la seva existència.

I la vida que porten aquestes comarques minades pel singular *aquest*, és tota ella a base de falses millores i encara més falses amistats.

Per a comprendre el contraproductiu que és el personalisme, només cal que ens fixem en el si de les famílies, si no totes, bona part. L'Enric, en Joan o l'Emília. Heus ací el nom del qui

porta la glòria d'ésser considerat ésser predestinat a burlar-se dels altres i fer el que vulgui, i de no deixar fer als altres, dins les famílies.

L'Enric «mana» que no es faci. I no es fa. O l'Enric vol això. I tots apremem-nos a dur allò a l'Enric. ¿I quins són els resultats? Catastròfics. Aquell, l'Enric, ja no serveix per a viure la seva vida, sol. Si no té algú pel costat que faci els seus desigs, és plom a l'aigua. Se'n va a fons.

El personalisme és una d'aquelles coses que no ha d'existir, que cal bandejar. Aquells que n'estiguin lliures d'aquest vici, que treballin per deslliurar-ne els altres.

Mans a l'obra.

JOAQUIM GRAU I LATORRE

Novament els miners de Fígols

Tots recordareu els fets de Súria, de Fígols, de Cardona, que costaren l'exili a Bata d'uns quants obrers. Tots recordareu que hom no tingué vers aquells exiliats el mirament que hom ha tingut després amb els exiliats monàrquics, molt més culpables i odiosos.

Lluís Capdevila, el nostre bon company, fou processat per explicar des de les pàgines de «La Humanitat» com vivien i com treballaven els obrers de Súria, de Fígols, de Cardona.

Ara no sabem si Fígols segueix essent un feu del comte d'aquest títol — de Fígols — que a la Diputació de Barcelona deixà un record d'incomprensió, d'odi, de rancúnia, d'immisericòrdia. Si és així, si les coses segueixen com en temps de la monarquia, caldrà procurar que, amb la República, arribi la justícia a les muntanyes de Fígols.

Sembla que, pel contrari, en lloc d'anar endavant, hom ressuscita procediments antics que més d'una vegada han ocasionat disgustos i maldecaps a «Carbones de Berga», que és la Companyia explotadora. I tan explotadora.

Sembla que des de fa una temporada hi ha cert descontent entre els obrers de les mines de carbó de Fígols — una de les quals porta el nom sarcàstic de «La Consolación» — que s'han dirigit manta vegada a l'Empresa... sense que, fins ara, s'hagin pogut posar d'acord. El motiu d'aquest descontent és el següent: l'Empresa explotadora — i consti que això d'explotadora és dit sense ironia — paga els jornals als obrers en bonos i no en metàl·lic, que és tal com hauria de pagar-los i tal com els obrers ho volen. Però si es fes així tal vegada se'n ressentiria l'Economato, que amb el sistema dels bonos fa un bon negoci.

Cal que les arbitrietats i els atropellaments s'acabin d'una vegada!

Hitler i Charlot

—I quina gràcia que em fa. Si no perquè és tan tràgic, faria riure més que jo.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble camic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Viladrau

El gos «Dic», de rots pestilents de ca que s'alimenta sols de carnusos i carro-nya, ha fet arribar fins a Viladrau el res-só dels seus lladrucs, que només plauen als despitats que no poden «remenar les cireres», com en aquells placidíssims temps de la monarquia i de la dictadura.

Diu, parlant del vellet que la Plana Major de Viladrau féu foragitar del poble, arrancant-lo de casa seva a la violència (pel nunci i el «sereno»), no respectant ni la darrera voluntat d'un moridor, quan les darreres voluntats són sagrades sempre fins tractant-se d'assassins camí del patíbul: «perquè dos dels més significats esquer-rans del nostre remat van donar-se com-pte que se'ls escapava una bona oportu-nitat per fer una exhibició civil el dia de l'enterrament...» I més avall: «treuen foc »pels caixals, ja que han vist que l'única »vegada que tenien probabilitats de lluir »el garbo...»

Nosaltres, senyor Matagalls, només acostumem a lluir el garbo quan de parella amb una «gachi» d'aquelles que *se las traen* perfilem el compàs d'un pas-doble torerívól o rodem la somnolència d'un vals-lent d'aires vienesos; mai, però, en la serietat d'un enterrement, ja sigui civil o catòlic, budhista o musulmà, protestant o jueu.

Nosaltres, senyor Matagalls, nocaltres, els esquerrans laicistes, al revés dels seguidors de la doctrina que, en nom d'un Déu bo, cremaven de viu en viu en els autos de fe i en pública plaça els que no pensaven com ells; nosaltres, els lliurepensadors de consciència lliure, a l'acte de retornar a la «Mare Eterna» les mortals despulles d'un ésser (sigui qui sigui) que en vida fou germà nostre d'humanitat, no hi barregem petiteses polítiques, ni l'embrutim amb batalla de las baixes passions.

Protestàrem de la injustícia d'aquells que, mal usant de la seva potestat, foragitaven de casa seva un moridor que no volia morir a l'hospital, i treient a viva força del poble un fill de Viladrau, que volia ésser enterrat al fossar de la seva terra nadiua; protestàvem d'allò com protestaríem avui contra qui privés l'entrada al sacerdot catòlic a la cambra del malalt que demanés en el seu darrer trànsit els consols de la religió catòlica.

Els significats esquerrans «del vostre Remat» com vós dieu, som així, sapientíssim Matagalls que teniu la presumpció d'endevinar que «preteníem fer una exhibició d'enterrement civil». Si per a matar galls, que-

fer del vostre seudònim, no hi teniu més encert, quins arrossos més magres, ¡pobre senyor! I... prou; esperem assabentar-nos per conducte del gos de bafada pestilent de «les altres barbaritats que pensen cometre aquesta gent» de les que vós, Matagalls —¡oh, prodigiós astròleg endevinaire! — prometeu als lectors del «Dic» tenir-los al corrent. A reveure.

E. de V.

Torredembarra

Com recordaran els lectors, aquest setmanari, amb data 26 d'agost, publicava una nota de Torredembarra, en la qual se m'al.ludia, i encara que em repugna contestar un article sense firma, perquè qui el fa no és digne que se'l contesti, vull fer-ho per donar-li el qualificatiu que li escau, que és el d'home de dues cares. I vaig a contestar-li les seves acusacions.

En primer lloc he de fer constar que la sollicitud d'ingrés a l'Esquerra de Torredembarra vaig fer-la personalment i davant la Junta en ple, i com que la consciència no m'acusava de res deshonest, vaig explicar abans que tot, per ésser aqueixa la manera de procedir noblement, que jo havia actuat, encara que molt poc de temps,

El Tribunal de Garanties

—¿Ha vist? Els agraris han guanyat.

—No pas a casa!

com a regidor de la dictadura, explicant les circumstàncies que varen portar-m'hi contra de la meua voluntat, i que era un obrer que ostentava el càrrec, no la meua persona, puix ja sabem tots la manera com s'actuava en aquella infamant dictadura. Una vegada assabentada tota la Junta, vaig ésser admès sense la més petita censura, essent el curiós del cas que el que ara em censura, en aquella Junta hi actuava de president.

Pregunto: ¿com és que llavors no va censurar-ho i ara sí? Cal saber que el temps que vaig actuar tan sols vaig fer l'oposició a aquella dictadura, proves en són que en les eleccions municipals d'aquell gloriós 12 d'abril, el Centre Democràtic Federal de la localitat, en el que militava per no estar formada l'Esquerra, va incloure-me en candidatura per a regidor, sortint elegit. Quant al càrrec de la Comarca d'Esquerra de Tarragona, he de dir que l'home de les dues cares, en més de dues ocasions, actuant de president ell, va insistir que acceptés jo, fins que després el ple de la Junta m'ho pregà i vaig acceptar creient que així feia un servei al Partit.

¿Es el mateix apropiari-se d'un càrrec, o que per unanimitat d'una Junta l'atorguin?

També en l'esmentat article ara vol rentar la cara als federals de la localitat: Però que no ho veu que ja la porten neta? Deu creure's que tothom és com ell, que no té sentits. Encara recordem aquells articles que publicava al setmanari «L'Avançada», de Tarragona, amb dates de 18-11-32 i 18-3-33.

Del que diu de pactes amb la Lliga en companyia d'un tipus desacreditat, he de fer recolzar que per a mi no hi ha tals tipus, i que en tot cas l'únic que hi havia d'haver era ell (el gran esquerrà i laic que també ostenta la fama de portar el quadre del Sagrat Cor per les festes que es celebren), perquè els altres, en el centre, tots qui més qui menys, són companys i amics ben respectables. I quant als pactes, he de dir-li que qui conspira és ell; proves en dóna que fa campanya contra els homes que defensen i es sacrifiquen moralment i materialment pel partit i que ell vol enderrocar-los, perquè aquesta fóra l'única manera que agafés forces la Lliga de la localitat.

Per no disposar de més espai en aquest número, en el de la setmana següent acabaré el que em manca dir.

PAU CIURÓ

Tarragona

UNA NOVA IMMORALITAT

En aquests moments cercàvem un qualificatiu que encaixés bé amb una nova immoralitat que ha comès el nostre alcalde republicà (mentre Déu vulgui), però hem de confessar que cap dels que acudien al nostre magí no reunia les condicions necessàries per aplicar-los al senyor Lloret.

No trobaríem res d'estrany que el fet que relatarem l'hagués dut a terme un dels alcaldes de la sifilítica monarquia, puix que

hauria estat la cosa més natural; però el trist del cas és que un home que es diu republicà, encara que el posat i cara de jessuïta diguin el contrari, doni aquests exemples.

El dia 14 del corrent i a la una del migdia morí al convent conegut per les Descalces, una monja que feia molts anys hi habitava; els protectors d'aquest convent cercaren tot seguit la fórmula per mitjà de la qual pogués ésser enterrat el cadàver dins el cementiri particular d'aquesta ordre religiosa. Fins aquí rec de particular; si la llei determina que les monges velles al convent hi puguin ésser enterrades, el més natural és que els amics de les religioses es preocupin de treure'n el permís de l'Ajuntament reunit en sessió extraordinària. I la monja en qüestió fou enterrada sense aquest permís que l'Alcalde extengué com a particular, sense ajustar-se als requisits obligatoris. Entre el senyor Lloret, el Cardenal, Martí Campana i el secretari de l'Ajuntament feren un embolic amb els papers, que feina donem als regidors netament republicans (si n'hi ha cap) per a treure'n la veritat.

Com a tarragonins no podem permetre aquest acte, pels perjudicis materials que ocasiona al Municipi, puix que aquest no percebeix cap pesseta; com a republicans ho sentim molt més perquè aquestes actituds hipòcrites no fan sinó desmoralitzar les rengleres dels republicans laics, que ja es comencen a cansar dels alcaldes d'Acció Catalana que van a les processons per l'interior de la Catedral i es donen la llengua amb els enemics del règim per tal d'acabar amb la nova legislació republicana.

Puigreig

Les notes de palpitant actualitat, surten enguany de la majoria de boques dels caçadors de la població, xafardejant en veu alta per les taules dels cafès, de si no poden matar-se els gossos amb «boles», si han d'agafar-se amb llaç i allotjar-los a un local, si... el vull ferrat, que si... el vull amb truita, etc., etc., és a dir, un remat de comentaris semblants, que no tenen la més petita raó d'ésser escoltats, ni atesos.

Llurs caçadors, no en tenen prou dels casos de ràbia recentment registrats, no sols a la localitat, sinó, segons estadístiques arreu de Catalunya, que volen que es deixin circular els gossos pel carrer sense morrió alguns d'ells, que els matin a trets, els altres, i algunes moltes lliçons, que amb uns anys d'estudiar-les no s'aprenen.

Doncs bé; com que a nosaltres no ens satisfà que ens entrebanquin pel carrer els gossos, demanem al nostre Ajuntament que es vagi seguint la norma actual, pel bé de tots els ciutadans.

Una nota ens interessa publicar, exclusivament per l'empleat municipal Estragués a qui li aconsellem que en donar la «bola» a un ca no se'n mofi, gastant sàtires exaltadores per a la gent que ho presencia, i al mateix temps que s'abstingui de fer propaganda empalagosa, tan coneguda pel públic, com la d'un orador de la Lliga.

Castellfersol

Brindem una excel·lent ocasió al director de Museus; hem descobert un fenomen que d'exhibir-lo «al país de los tonos» estem segurs que treuria faves d'olla.

«Jo no hi passo... ja ho crec... ja, ja, ja... Viva la Pepa... Que consti allò. I ara vós, secretari, el meu estimat Martinet, ja sabeu el que us toca fer: espavilar-vos i mirar que aquests esquerrans no us prenguin la menjadora.»

Això és tot el que sap dir aquell regidor, gran castigador, xulo i torero, que a desgrat de les seves fogositats fa el trist paper de carnestoltes.

En la sessió de divendres passat, aquest «sopa-boba» féu el neci a més no poder, ensenyant-nos clarament que no té ni un bri de cultura i que abans de passar per un Consistori hauria d'aprendre les beceroles i les regles més indispensables de la urbanitat.

Es presentava una proposició, i aquest gran trumfo no trobà altra manera de combatir-la que maltractant amb paraules gruixudes els firmants, les quals paraules són pròpies dels que surten de «femers» i «clavegueros».

Esperem per això que aquests vilatans ofesos el faran rectificar, encara que hagin d'aplicar-li alguna injecció de xarop de bastó, que per a la gent que està empeltada d'ase és la medecina millor.

I ara parlarem una mica d'aquest secretari que tenim, si és que es pot dir-li aquest nom, car de secretari no creiem que n'hagi estat mai. Aquest home només ha servit per a guardar els interessos dels cacics del poble, que sempre l'han protegit i que feren el miracle que un home que sols serveix per a guardar bous i fer anar la fanga, pogués arribar a ésser el secretari d'un poble com aquest, amb 5.000 pessetes l'any i moltes altres entrades.

Això no és nou per a ningú i estem segurs que si es feia un plebiscit al poble, la gran majoria votaria contra d'aquest ho-

—Una gràcia de caritat...

—Si em prometeu votar la Lliga podeu comptar amb la meva ajuda. Per de prompte, ací teniu cinc cèntims.

me; però a aquest regidor «y sus compadres» els convé, perquè el dia de demà que tornin a ésser ells sols, puguin utilitzar-lo pel que vulguin, com han fet fins ara.

El dia de la Festa Major, i mentre es ballava la danca a la plaça, un grup de tres o quatre analfabets es dedicava a criticar en males formes i amb veu ben alta els vestuaris de les parelles del ball, i uns companys nostres es veieren obligats a intervenir i donar-los un correctiu.

Aquesta criaturada és deguda a què a casa d'aquests nois tots són reaccionaris i són educats dins d'una societat que es diu Centre Moral—de la qual ja en parlarem un altre dia—i que és un lloc que només freqüenten i en són membres els llepons i «limpiabotas» del cacic Roger.

RARET...

Alcover

En fer la denúncia que anem a fer, ho fem amb l'esperit de justícia innat en nosaltres que ens fa desitjar un nou horitzó per al nostre poble fins ara sabotejat pels escamots de la reacció que han fet arribar el seu verí pestilent fins els homes del nostre Consistori, que de bell antuvi semblaven sentir aquells ideals fermes de catalanitat i democràcia que bastiren en els llunyans temps dels romans, Indíbil y Mandoni, en la seva lluita amb els germans Scipions.

El prop-passat 25 d'agost sortí del nostre escorxador municipal, reconegut pel veterinari titular senyor Rovira, un porc malalt que fou venut als establiments de Simeó Martorell i Josep Maria París, aquest últim, germà de l'alcalde.

I el nostre digníssim (???) Ajuntament ha deixat passar, amb l'alcalde al front, tal iniquitat, deixant que el nostre poble s'intoxiqués.

Nosaltres, com a republicans i catalans, demanem al conseller de Sanitat, justícia, fent caure damunt dels culpables (i en aquest cas considerem culpables tant la Junta de Sanitat local i l'Ajuntament, com els venedors i el veterinari) tot el rigor amb què castigui la Llei un delictes de tal mena.

JOAN A. SIMÓ

Hostalets de Balenyà

LLONGANISSES D'ASE D'ANTONI BARNILS.

Com que tothom s'ha assabentat per mitjà de la premsa que a Hostalets de Balenyà hom descobrí una fàbrica d'embotits que contenien carns de procedències dolentes i infeccioses i com sigui que no senyalava el nom de la casa, fem pública que és la d'Antoni Barnils.

Per l'interès que enc tenen aquestes coses hem aconseguit esbrinar-ho tot esperant que es farà justícia contra aquests atemptats a la salut pública.

Encara hi ha qui troba que hom es precipita en fer cremar els esmentats embotits; nosaltres hauríem imitat els cubans, superant-los encara; així com després de passejar els criminals arrossegats pel poble els cremem dalt d'un pal, haguérem agafat el propietari de les llonganisses de

vaca tísica i de ruc podrit cremant-lo juntament, i llavors la foguera hauria estat més grossa i les seves cendres serien un bon exemple perquè cap més cansalader *porc* no tingués apetències d'imitar el senyor Barnils.

Es així, amb severitat inexorable, que s'han de sancionar aquests fets tan greus, ja que sembla que en els temps actuals hi hagi molta gent disposada a prendre's la llibertat al seu caprici.

Per la salut pública i pel bon nom de Catalunya, persistirem en la persecució de tots els infractors de les lleis establertes pels règims democràtics.

O. R. A. B.

Bellver

D'uns quants anys en aquesta part, la colònia d'estiuejants, que per cert aquest any és molt nombrosa, junt amb uns quants veïns del poble varen celebrar una vetllada teatral. El títol de l'obra representada era: «El marit de la vídua». La propaganda no fou gens extensa degut a ésser ja despatxades les localitats entre la gent de la colònia sense que l'encarregat del teatre es dignés posar-se a la taquilla, de la qual cosa s'indignaren alguns veïns del poble, perquè això representa una gran indiferència que es fa entre el públic. Mireu en el que ens hem de veure aquí, per aquests quatre reaccionaris que vénen a passar aquí uns dies per a treure's el rovell que porten per no poder menjar mai res calent mentre estan a ciutat.

Dic això perquè l'any passat, quasi bé els mateixos aficionats van posar en escena no recordo quina obra; però el que sí recordo és que de la recaptació anaren a fer un tec al balneari de Sanilles, sense recordar que en aquest poble hi ha moltes famílies necessitades, i haurien demostrat ésser una mica humanitaris si s'haguessin repartit.

El que sí em plaü força fer remarcar és que parlar de la colònia vol dir tots els estiuejants, però no són tots, perquè ens varen demostrar que no tots són igual. La Comissió de les festes d'estiu que es celebraren els dies 15 i 16 d'agost, integrada per tres membres de la colònia i pels veïns del poble, aquells sí que els felicitem de tot cor, i estarem sempre al seu costat, perquè després de pagat tot sobraren 400 pesetes, que foren repartides entre les persones més necessitades del poble.

Però no deixem de conèixer ni de saber que la majoria de la dita Comissió estava formada per bons republicans i esquerristes.

Moià

COM EN TEMPS DE LA MONARQUIA

En prendre la ploma a les mans no m'hi obliga cap interès particular sinó la defensa del règim republicà. Crec de necessitat posar en coneixement de les autoritats republicanes que en alguns pobles de la República ben poca cosa hi ha fet, perquè la República hi manté els mateixos ciapats de destrucció que la monarquia hi havia implantat.

Mentre regnava la fatídica monarquia,

en els pobles on no hi havia servei de notariat i es presentava el cas que un veí es veiés en perill d'anar-se'n a l'altre barri, si tenia patrimoni i volia distribuir-lo legalment, el senyor rector del poble s'encarregava d'arranjar-ho tot. Si era algun d'aquells de la mànega ampla que no hagués complert amb els manaments de la Santa Mare Església Catòlica, el senyor rector li deia que per salvar-se havia de fer una bona confessió i deixar unes quantes misses, encara que fos a canvi d'una caseta o d'un bocí de terra. Però ara que vivim en règim democràtic, sembla que aquest mal procedir ja s'hauria d'haver acabat. Doncs no. Fa pocs dies que un veí d'aquesta vila, i per cert anticlerical, va voler arranjar les coses perquè temia que aviat faria l'última ganyota. La família va anar a cercar el rector perquè prengués testament, i el bon senyor va internar-se a la cambra del moribund, i va dir-li que ell no podia prendre testament sense que abans es confessés i combregués. Així va fer-se.

¿Per què la República permet que aquesta carronya ensotanada, hereus del Tribunal de la Santa Inquisició, intervinguin en els serveis de l'Estat?

UN FILL DEL POBLE

Sant Sadurní d'Anoia

L'AMBIENT DE CARETES

D'uns quants dies ençà que estem notant altra volta quelcom d'esfervescència de calumniadors al nostre règim. Es clar que això no significa res, que són manobres puerils en l'inconegut, una arma tan innoble i baixa de sostre que sense voler-ho de tan baixa, es trepitja inconscientment.

El que ens colpeix més, a més de 'a màquina inventiva, són les falses paraules que ragen d'una boca desconeguda com la d'aquells tipus que moltes vegades hem tingut la dissort de presenciar, i que ¡oh, paradoxa!, sempre són els menys adequats a propagar-ho, i que estan acos-

tumats a usar moltes cares. Es un temps massa desproporcionat per a fer aquestes campanyes. Sols voldríem donar un petit consell, si no és per molestar-los, i és que s'abstinguin tot el que puguin de trafiquejar aquest voluminós afer que per més indigne que sigui, encara ens fa més llàstima, ¡pobra placenteria! la hipòcrita actuació.

Ens cal, amb la conformitat del dret, que les persones, per més que visquin en un camp d'oposició, lluitin amb tota la legalitat i lleialtat. L'actual República és massa bona per molts, i en podrien donar moltes gràcies l'especificar amb les seves enormes característiques, amb la llibertat de pensament, que és la construcció de la primera paret de la democràcia per a bastir-hi el nou casal indestructible, quan el poble ho reconeix i exigeix, per a incorporar-se a la civilització. Aquest poble és el fort i sa, quan sap destriar la brossa del blat, que és la principal necessitat per a fer un bon pa.

Aquest ambient de cares monstruoses corromp la natural vida d'un poble. I es forma l'ideal de l'odi particular, un sistema tan bàrbar i cínic que sols fa efecte quan s'ignora el que som.

Aquests individus pamfletistes que són tot menys el que ostenten i representen en la vida moral, perquè en la material ja prou escarni en fan quan es diuen per llur pròpia boca republicans, i quan l'única fàlisi són els interessos, encara que el món no fos aquest.

Són republicans i desatenen i escarneixen i barren el pas que poden amb diferents obstruccions. Llur fe, la d'aquests, és els interessos, i el que no pensa com ells voldrien, com en el temps passat, fan la justícia per llur pròpia mà.

I aquests titànics combats que per al segle que travessem es practiquen, són impropis en el grau de la personalitat que actua, perquè per damunt de tot s'ha de deixar-se dur per les dolces fibres del cor i reconèixer que abans que tot som persones.

J. VILADOMS RAVENTOS

Borges Blanques

Tothom pressentia, encara que no tan aviat, que el B. O. C. havia de desistir d'alguns dels seus propòsits esdevinguts realitat per uns quants mesos solament. Es de doldre que comptant amb un nombre tan crescut de simpatitzants—n'hi ha d'intel·lectuals del nostre Centre—a les seves organitzacions i projectes de reivindicació, per informalitat i manca de suport moral i material d'alguns individus caracteritzats, hagin fracassat per complert. Nosaltres, però, de més a més, creiem que no sols és degut als falls exposats anteriorment el fracàs que comentem, sinó també a la deficientíssima organització interior adoptada, ja que llevat de pocs joves que s'ho havien emprès amb zel i voluntat i abnegació extraordinària, la resta, convertida en majoria, compartia una fòbia despectiva i personalista que, com havem esmentat, no prosperà per no reconèixer-los solvència moral ni seriositat, malgrat tots els esforços ja esgotats de sistemàtica opo-

—Ha vist, senyor Canons, que a Seville segueixen cremant finques i boscos?

—Sí, sí. Es veu que els Sevillanos estan molt cremats.

sició que dintre del Centre han empleat inútilment.

Ara bé; frustades ja totes les negociacions i gestions en pro de la revifalla, gairebé la majoria d'aquells marxistes, per desconèixer el que és decència i dignitat política, i per permetre-ho l'entitat als qui encara continuen al seus rengles, resulta curiós constatar amb la indeferència i urgència que s'atreveixen a sol·licitar l'ur inscripció d'associat a l'entitat i Joventut, o bé almenys—això els més destacats puntals—fer acte de presència als espectacles que s'organitzen, amb tot i que alguns d'ells ja n'havien estat expulsats.

El Centre, per mitjà dels seus directius, i perquè no pot pas admetre's aquest precedent contradictori que afectaria intensament la disciplina i prestigi dels nostres organismes, és l'únic cridat a resoldre aquesta qüestió de confusionisme, gairebé mestressa de la situació actual, que ja fa temps està creada, la qual s'accentuarà cada dia amb més intensitat, si s'espera que els individus causants d'ambdós extrems, reconguin que no és aquest el seu lloc adequat per a defensar llur ideologia de conveniències per a satisfer petiteses i misèries.

Es per això que avui, després d'haver vençut altra vegada una part dels nostres enemics de casa mateix—els pitjors—he volgut cridar l'atenció dels nostres Directius d'avui i del demà, pensant en el que serà l'esdevenidor si continua d'aquesta manera. Cal que s'apliqui amb tota cruessa i rigor, si és precís, l'essència del Reglament, tenint en compte ensems, els antecedents anteriors de tots aquells oportunistes que sol·licitin l'ingrés a l'Entitat,

ja que altrament, potser dintre de poc amb el caire que van prenent les coses i els exemples escandalosos i intolerables donats per persones que ocupen càrrecs de responsabilitat, ens veurem privats de defensar els principis bàsics del nostre Partit.

La nostra Entitat necessita homes conscients d'ideari i disciplinats. No, com ara passa, que té més de setcents associats i no sap de quants d'ells pot disposar. Cal allunyar el procediment antiquat i posar en pràctica immediatament el primer, calguin els mitjans i sacrificis que calguin.

C. S.

Sanf Adrià de Besós

NI BAIXADOR, NI ESCOLES, NI...

Enguany, la Festa Major ens deixa un regust dolent de l'Ajuntament, o millor dit, dels qui regenten el nostre Ajuntament.

Hom ja tenia coll avall que per la Festa Major s'inaugurarien les escoles «noves», el baixador dels trens de M. S. A., la biblioteca i un grapat de coses més. Però és precís recordar aquella frase «xulesca» dels castellans, que diu: *ni chicha, ni limoná*.

Val a dir que, promeses d'això, allò i el de més enllà, no és prou perquè això, allò i el de més enllà sigui realitzat com els castells i ponts dels ponts en què Déu i el diable anaven pel món.

Els bons amics del Centre d'Esquerra, perseverants i fermes en el seu lloc, han lo-

grat quelcom del que cerquen. Ben prompte, pel que sembla, i si no ho han efectuat ja, canviaran de local, realitzant un acte inaugural.

La nostra enhorabona als amics del Centre d'Esquerra, i que continuïn el camí emprès.

Per ara, el regidor López segueix amb la dimissió presentada i sense acordar-se res respecte d'ella.

Vaja paperet el que fan els nostres regidors, i per damunt de tots, el conseller en cap.

Les coses s'han d'aclarir tot seguit, i no contribuir al confusionisme.

J. GRAU I LATORRE.

Llegiu i propagueu

“LA HUMANITAT”

Immillorable informació

Diari modern Catalanista d'Esquerra

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

b un gust tan barboer.

La Lliga:--Jo, com que sóc amant de les llibertats, una mica a cada un.